

Dinouart segons la *Histoire littéraire de la ville d'Amiens* de mossèn Louis-François Daire, de l'orde dels Celestins o germans del Sant Esperit (París, 1782)

Joseph-Antoine-Toussaint Dinouart, va néixer el primer d'octubre de 1716 a la parròquia de sant Remy, fill de Joan-Baptista Dinouart, sextil·ler [mesurador de grans], i de Margarida Cornet. D'ençà de la més tendra joventut, es desenvolupà en ell d'una manera sorprenent el gust per les belles lletres, i especialment per la poesia llatina; però arribat a sacerdoci, s'adonà que l'art dels versos rara vegada mena lluny i l'abandonà per dedicar-se a la predicació. La seva pàtria i la capital del Regne, on es va doctorar, l'han escoltat amb satisfacció. Els prejudicis, als quals persones d'aquí estan massa avesats, i un fulletó, imprès l'any 1749, en dotzè, en què pretenia provar sinó la superioritat de les dones sobre els homes, sí al menys la seva igualtat, el va fer renyir amb el seu bisbe; però el que fou aquí causa de la seva caiguda en desgràcia, a París es convertí en font de la seva petita fortuna i de la seva reputació literària. A Amiens malvivia com a beneficiari de la capella de sant Honorat, sufragània de la parròquia de sant Remy, quan el prelat va prohibir-li predicar. El nostre mossèn no va dubtar gaire sobre el camí que li calia seguir. Va abandonar amb plaer aquesta renda molt miserosa i es retirà a París. El capellà de sant Eustaqui li donà feina útilment i ja no va abandonar aquesta església on els seus sermons eren molt escoltats, sinó per vetllar per l'educació d'un fill de l'aleshores lloctinent de policia, el senyor de Marville, l'esposa del qual deixà, com a reconeixement a l'educador, una pensió de 600 lliures. Sostret a la seva pàtria per l'enveja gelosa del seu talent i per compatriotes, que segons ell mateix, en la seva gran majoria tan sols mengen, fan la digestió i rumien, trobà a París protectors de gran mèrit, que li obriren els braços. L'Acadèmia de les Arcades de Roma el va rebre entre els seus membres; avui gaudeix de la dolçor del repòs en qualitat de canonge de la col·legiata de sant Benet.

(...)

L'art de callar, principalment en matèria de religió, es va publicar l'any 1771 en dotzè, imprès per Desprez. Unes paraules del cardenal Le Camus, que digué al pare Lamy de l'Oratori, acceptant el seu Tractat de l'art de pensar: «Vet aquí un art excel·lent, però; qui ens donarà un art de callar?» van fer néixer en l'autor la idea d'aquest Tractat. S'ocupa sobre l'arriscada suposició que arreu inunda les obres contra la religió, els costums, i el govern, segons la qual no es pot ser al mateix temps filòsof, cristià i súbdit. La primera part fa referència a als principis necessaris per callar, als defectes de les persones de tots els estats en la seva manera de parlar de religió i als remeis per tots aquests defectes. La segona té per objecte la manera adient d'explicar-se a través dels escrits i dels llibres i es tracta de l'abús de gent amb talent contra la religió. És una llàstima que aquest llibre tan sols sigui una còpia de la Conducta per callar, impresa a París per Bernard l'any 1695. El material divers que ha fet augmentar el gruix d'aquest volum tampoc no fou escrit pel nostre autor; de manera que el llibre és una mena de cova de lladres on s'acumulen les despulles dels viatgers i les còpies mal girbades, fet que li ha valgut la qualificació d'Alexandre dels plagiaris.